

[Udenrigsministeren.]

Forhandling derom har fundet Sted mellem de fire Lande og i hvert af Landene. I de tre Lande er Overvejelserne endt med, at man efter disse Landes Forhold ikke ønskede at træde i Forhandling med det tyske Rige om en særlig Aftale herom. Alle de fire Lande har imidlertid ved Udenrigsministermødet i Stockholm og gennem Svarene til Tyskland klart fastlagt den fælles nordiske, upartisk neutrale Holdning over for Magtgrupperne, deres Vilje til at opretholde det ligelige, venskabelige Forhold til disse. Vi vilde have ønsket, at det ogsaa havde været muligt at give ensartet Svar paa den tyske Forespørgsel, men det har ikke ladet sig gøre at bringe de fire Lande til samme Resultat i saa Henseende. Derimod er det gennem Forhandlingerne fastslaaet, at de tre andre nordiske Lande af Hensyn til Stabiliteten i de nordiske Egne værdsætter, at Danmark slutter den Aftale med det tyske Rige, hvorom her er Tale.

Denne Aftale er da i nøje Overensstemmelse med den Politik, Danmark gennem lange Tider har ført. Det er Regeringens Overbevisning, at den under de urolige Forhold, der bestaar i Verden, vil være af betydelig Værdi. Jeg haaber, at den maa finde almindelig Tilslutning i dette høje Ting.

Formanden: En trykt Gengivelse af Ministerens Forelæggelsestale vil snarest gørligt blive omdelt til Tingets Medlemmer.

Jeg skal hermed afbryde Forhandlingen og udsætte Mødet. Det genoptages i Eftermiddag Kl. 15.

Mødet udsat Kl. 12²⁰.

Mødet genoptaget Kl. 15.

Forhandlingen fortsattes.

Hartvig Frisch: Den Traktat, der her foreligger til Ratifikation i den danske Rigsdag, fortjener stor Opmærksomhed, og det er glædeligt, at Pressen, ikke blot den danske Presse, men ogsaa den nordiske i saa fuldt Maal har belyst Spørgsmaalet,

hele Problemet vedrørende tosidige Ikke-Angrebstraktater. Denne Meningsudveksling i Norden har været afvigende, men Drøftelserne for og imod har gjort deres Gavn, ikke mindst fordi enhver Mystik om Sagen derved hæves.

Sagens Forhistorie er jo den, at De forenede Staters Præsident ved Paasketid i Aar stillede en Række konkrete Spørgsmaal til de to Aksemagter, Tyskland og Italien. Han nævnte herved en Række Stater ved Navn, herunder ogsaa Danmark, og gav saaledes en Anledning til, at det tyske Rige foretog Henvendelser til visse af disse Stater, saaledes ogsaa til os.

Det Spørgsmaal, der blev stillet i første Omgang, gik ud paa, om vedkommende Land følte sig truet af Tyskland, og Svarene, der indløb fra de paagældende Lande, var, hvad ingen vil undre sig over, enslydende benægtende. Saa vidt reagerede de nordiske Lande ens over for den ved Præsident Roosevelts Spørgsmaal fremkaldte Henvendelse.

Derefter udtalte Rigskansler Hitler i sin Tale i den tyske Rigsdag Tysklands Villighed til under Forudsætning af Gensidighed at slutte en Række tosidige Ikke-Angrebstraktater. Og umiddelbart efter denne Udtalelse skete der diplomatisk Henvendelse af samme Indhold til samtlige fire nordiske Lande. Om Svaret paa denne Henvendelse forhandlede de nordiske Landes Udenrigsministre ved et særligt Møde i Stockholm, og det er Offentligheden bekendt, at Danmark svarede ja til at indlede Forhandlinger om en tosidig Ikke-Angrebstraktat, medens de tre andre nordiske Lande svarede nej. Samtidig udtalte de tre Broderlande deres fulde Forstaaelse af det afvigende danske Standpunkt, i hvilket de ikke saa nogen som helst Afvigelse fra den fælles, ubrødelige og upartiske Neutralitet, som er Nordens. Det erkendtes, at ligesom Finland indtager en Særstilling ved at have en Ikke-Angrebstraktat med Rusland, maatte vor geografiske Beliggenhed ogsaa give Danmark en Særstilling i et Spørgsmaal af denne Art. Danmark kan naturligvis kun med Tilfredshed notere denne Forstaaelse hos Brøderfolkene, men alligevel vil de fleste herhjemme beklage, at det ikke var muligt at samle hele Norden til en fælles Besvarelse af selve det stillede Spørgsmaal. Det kan nemlig ikke undgaas, naar vi nu skrider til Ratifikation af den indgaaede Traktat, at mange Danske, der i sig selv finder, at Traktaten er en Fordel for vort Land, at den er et fornyet Udtryk for vor absolutte Neutralitetsvilje, og at den ikke siger et Ord mere, end vort Land er parat til at sige over for